

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.852/2002 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la regimul comercial și reglementarea utilizării hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.852/2002 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la regimul comercial și reglementarea utilizării hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon a fost elaborat de către Ministerul Mediului, cu susținerea proiectului „Suport pentru Republica Moldova în pregătirea Planului de implementare a Amendamentului de la Kigali (KIP)”, implementat de I.P.” ONIPM”.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul de lege a fost elaborat în temeiul punctului 30 din Clusterul 4, Anexa A, Capitolul 27 „Mediu și schimbări climatice al Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025.

Intervenția normativă este determinată de necesitatea alinierii cadrului normativ național la prevederile Regulamentului (UE) 2024/590 privind substanțele care diminuează stratul de ozon.

Având în vedere caracterul tranzitoriu al reglementării și aplicabilitatea directă a legislației Uniunii Europene după aderare, s-a optat pentru modificarea cadrului normativ existent, și nu pentru adoptarea unui act legislativ nou.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În prezent, cadrul normativ național reglementează utilizarea și comercializarea substanțelor care diminuează stratul de ozon (SDO), în special a hidroclorofluorocarburilor (HCFC), în conformitate cu angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul Protocolului de la Montreal referitor la substanțele care distrug stratul de ozon, ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr. 966/1996.

În conformitate cu legislația în vigoare, importul și introducerea pe piață a substanțelor care diminuează stratul de ozon au fost eliminate treptat pentru majoritatea utilizărilor, cu excepția hidroclorofluorocarburilor, pentru care termenul-limită de eliminare este anul 2030. Conform prevederilor cadrului normativ, scoaterea treptată din uz a HCFC se va realiza către sfârșitul acestui deceniu, cu posibilitatea utilizării, în perioada 2030–2040, a unui procent de până la 2,5 % din nivelul de bază, exclusiv pentru realizarea activităților de deservire în anumite sectoare economice, în special în domeniul refrigerării și condiționării aerului.

SDO reprezintă o categorie de substanțe chimice halogenate, care se utilizează în mare parte în sectorul tehnicii frigului. În Republica Moldova cele mai utilizate SDO sunt hidroclorofluorocarburile (HCFC), în special agentul frigorific HCFC22 (denumirea comercială – R 22) și amestecurile ce conțin această substanță (R402A, R-406A, R-408A și R-409A) care, pe lângă potențialul de distrugere a stratului de ozon, au și un potențial ridicat de încălzire globală (PÎG).

Introducerea pe piață a produselor și echipamentelor care conțin SDO sau a căror funcționare depinde de utilizarea acestora este interzisă, cu excepția cazurilor în care legislația permite în mod expres astfel de utilizări. Chiar și ulterior eliminării treptate a SDO, pot fi acordate derogări pentru utilizări specifice ale acestor substanțe.

Problema principală constă în impactul negativ continuu al utilizării HCFC asupra mediului și sănătății umane, ca urmare a degradării stratului de ozon și expunerii la radiații

ultraviolete, precum și creșterii emisiilor de gaze cu efect de seră ce conduc la amplificarea episoadelor de vreme extremă.

La nivel internațional, utilizarea hidroclorofluorocarburilor (HCFC) este reglementată prin angajamentele asumate în cadrul Protocolului de la Montreal, care stabilește un calendar diferențiat de eliminare pentru statele dezvoltate și cele în curs de dezvoltare. Astfel, statele dezvoltate au eliminat aproape complet consumul de HCFC până în anul 2020, iar pentru statele în curs de dezvoltare este prevăzută eliminarea treptată a acestora până în anul 2030, cu posibilitatea utilizării unor cantități limitate pentru activități de mentenanță până în anul 2040.

Alinierea la eliminarea completă a substanțelor care distrug stratul de ozon (ODS) se realizează într-un ritm adaptat capacităților economice ale statelor. În acest sens, eliminarea HCFC până în anul 2030 este prevăzută în legislația unor state precum Egipt, Indonezia, Nigeria, India și alte state în curs de dezvoltare.¹

Statele dezvoltate (UE, SUA, Australia etc.) au realizat, în mare parte, eliminarea completă a substanțelor care distrug stratul de ozon (ODS), inclusiv eliminarea HCFC până în anul 2020.²

În prezent, toate statele părți la Protocol aplică măsuri de reducere progresivă a consumului de HCFC, neexistând state care să nu fi asumat astfel de angajamente, însă nivelul de utilizare diferă în funcție de stadiul de dezvoltare economică și de structura sectoarelor industriale.

În Republica Moldova, utilizarea HCFC este limitată la un număr restrâns de operatori economici din sectorul tehnicii frigului. Astfel, în anul 2025, un număr de 5 agenți economici au solicitat contingente pentru importul HCFC (R-22), iar în anul 2026 acest număr constituie 7 agenți economici (SRL „FRIG INDUSTRIAL”, SRL „FRIO-DINS”, SRL „CRIO SISTEM”, SRL „FRIGOCOMPLET”, SRL „YORK REFRIGERENT”, SRL „FRIGOMECHANICA”, SRL „FRIGOMAS”).

Această evoluție reflectă caracterul limitat al pieței și necesitatea menținerii unui mecanism de control riguros asupra importului și utilizării acestor substanțe în perioada de tranziție.

Printre factorii care au determinat persistența acestei probleme se numără:

- nealinierea cadrului normativ național la prevederile Regulamentului (UE) 2024/590 privind substanțele care diminuează stratul de ozon;
- existența unor lacune în reglementarea mecanismelor de control, evidență și raportare;
- utilizarea continuă a echipamentelor bazate pe HCFC;
- neajustarea corespunzătoare a cerințelor de raportare la dispozițiile Regulamentului (UE) 2024/590, precum și a prevederilor referitoare la derogările aplicabile importului, exportului, producerii, introducerii pe piață, furnizării sau punerii la dispoziție;
- insuficiența mecanismelor de trasabilitate și prevenire a comerțului ilegal.

Cadrul normativ actual, bazat pe Legea nr. 852/2002, nu reflectă pe deplin noile cerințe europene stabilite prin Regulamentul (UE) 2024/590, ceea ce generează riscuri de neconformitate și limitează eficiența mecanismelor de control și reducere a emisiilor.

Implementarea prevederilor proiectului vizează consolidarea măsurilor privind reducerea SDO, fapt ce va contribui la refacerea stratului de ozon până la nivelurile existente anterior anului 1980, la diminuarea impactului asupra schimbărilor climatice, precum și la protejarea sănătății umane și a mediului.

Cu toate că există dovezi clare ale reducerii prezenței în atmosferă a substanțelor care diminuează stratul de ozon, precum și ale refacerii stratului de ozon stratosferic, evaluările recente arată că această refacere a stratului de ozon este încă foarte fragilă, iar revenirea la nivelurile concentrațiilor existente anterior anului 1980 nu este preconizată înainte de jumătatea

¹ https://enb.iisd.org/montreal-protocol-meeting-parties-ozone-mop37-summary?utm_source=chatgpt.com

² https://www.dcccew.gov.au/environment/protection/ozone/montreal-protocol?utm_source=chatgpt.com

secolului al XXI-lea. Prin urmare, nivelul crescut al radiațiilor ultraviolete reprezintă în continuare o amenințare semnificativă pentru sănătate și pentru mediu. Evitarea riscului unor întârzieri suplimentare în refacerea stratului de ozon depinde în continuare de asigurarea punerii în aplicare pe deplin a obligațiilor existente, de adoptarea mai multor măsuri referitoare la restul surselor de emisii în scopul reducerii emisiilor și de existența măsurilor necesare pentru abordarea rapidă și eficace a oricăror provocări viitoare.³

Implementarea prevederilor propuse în proiect va contribui la realizarea angajamentelor asumate de Republica Moldova în cadrul Protocolului de la Montreal care prevede interzicerea utilizării tuturor substanțelor ce distrug stratul de ozon, în afară de *hidroclorofluorocarburi* (HCFC), suprimarea cărora, în țările în curs de dezvoltare, are loc eşalonat.

În Republica Moldova, *Programul de suprimare eşalonată a hidroclorofluorocarburilor halogenate pentru anii 2016-2040*, aprobat prin HG nr.856/2016, prevede reducerea cu 97,5% a consumului de HCFC până în anul 2030 și scoaterea completă din uz a acestora până în anul 2040. Modificările propuse prin prezentul proiect de lege vor contribui la realizarea eficientă a obiectivului general al *Programului* menționat și la onorarea angajamentelor față de Protocolul de la Montreal.

Dat fiind faptul că hidroclorofluorocarburile, în special HCFC-22, pe lângă potențialul ridicat de distrugere a stratului de ozon, prezintă și un potențial semnificativ de încălzire globală (PÎG), aplicarea modificărilor propuse, ce vizează consolidarea controlului asupra importului, comercializării și utilizării SDO, va contribui inclusiv la îndeplinirea angajamentului de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră asumat de Republica Moldova în temeiul Acordului de la Paris, ratificat prin Legea nr. 78/2017.

Conform Acordului Climatic de la Paris, Republica Moldova și-a asumat angajamentul privind reducerea necondiționată a emisiilor de GES până la 70% comparativ cu anul de referință 1990 către anul 2030. Pentru a atinge acest obiectiv, Republica Moldova promovează reducerea treptată a importului și consumului de hidrofluorcarburi, conform orarului stabilit de Protocolul de la Montreal și aprobat la nivel național prin Legea nr. 43/2023 privind gazele fluorurate cu efect de seră.

Aprobarea proiectului de lege propus, va contribui la reducerea emisiilor acestor substanțe pe termen lung, în conformitate cu direcțiile prevăzute în *Strategia Națională de Dezvoltare "Moldova Europeană 2030"*, în scopul protecției stratului de ozon, îmbunătățirii calității mediului și trecerii la o economie cu emisii scăzute de carbon până în anul 2030.

Implementarea măsurilor prevăzute prin proiectul propus va contribui la realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă din Agenda 2030, în special a Obiectivului nr. 13 – „Acțiune climatică”, care vizează atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, a Obiectivului nr. 3 – „Sănătate și stare de bine”, a Obiectivului nr. 11 – „Orașe și comunități durabile”, precum și a Obiectivului nr. 9 – „Industrie, inovație și infrastructură”.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Obiectivele proiectului vizează reducerea impactului negativ al substanțelor care diminuează stratul de ozon asupra mediului și sănătății umane, precum și asigurarea conformării cadrului normativ național la cerințele legislației Uniunii Europene. Principalele obiective sunt:

- reducerea consumului de hidroclorofluorocarburi cu 97,5% până în anul 2030 și eliminarea completă din uz a acestora către anul 2040, în conformitate cu angajamentele internaționale asumate;
- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, comparativ cu nivelurile anului 1990, cu 64% până în anul 2030, în calitate de țintă necondiționată, iar în mod condiționat, această

³ Pct.(5) din Regulamentul (UE) 2024/590 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 februarie 2024 privind substanțele care diminuează stratul de ozon și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1005/2009

reducere ar putea ajunge până la 78%, cu sprijinul necesar din partea donatorilor internaționali;

- creșterea gradului de conformare a agenților economici la cerințele de evidență, raportare și trasabilitate a substanțelor reglementate;
- consolidarea mecanismelor de control al importului și exportului în vederea prevenirii comerțului ilegal cu substanțe reglementate.

Realizarea obiectivelor stabilite va fi atinsă prin armonizarea legislației naționale, în special a Legii nr. 852/2002, precum și a cadrului normativ secundar, cu prevederile Regulamentului (UE) 2024/590, introducerea unor cerințe mai detaliate privind evidența, raportarea și trasabilitatea substanțelor, consolidarea mecanismelor de control al importului și exportului, clarificarea atribuțiilor autorităților competente.

În rezultat, implementarea prevederilor proiectului va contribui la:

- diminuarea cantității de HCFC introduse pe piață și utilizate pe teritoriul Republicii Moldova;
- creșterea nivelului de conformare a agenților economici și reducerea cazurilor de neconformitate;
- îmbunătățirea trasabilității și a controlului asupra substanțelor reglementate;
- reducerea riscurilor de comerț ilegal;
- contribuția la protecția stratului de ozon și la reducerea impactului asupra schimbărilor climatice.

La elaborarea proiectului de modificare a Legii nr.852/2002, s-a avut în vedere faptul că principalele prevederi ale acesteia au un caracter tranzitoriu, aplicarea lor fiind relevantă până în anul 2030, termen până la care urmează a fi atins obiectivul de reducere a substanțelor care distrug stratul de ozon cu 97,5%. Ulterior, reglementarea va viza, în principal, derogările și utilizările specifice ale acestor substanțe, care, în condițiile Republicii Moldova, au o relevanță limitată.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul actului normativ are ca scop modificarea Legii nr. 852/2002 în vederea asigurării reducerii consumului de hidroclorofluorocarburi și a ajustării prevederilor acesteia la cele mai recente standarde ale Uniunii Europene, contribuind astfel la protecția mediului și a sănătății umane.

Principalele prevederi:

- extinderea reglementărilor cu privire la izomerii substanțelor, în stare pură sau conținute în amestecuri;
- consolidarea cadrului terminologic prin introducerea și definirea unor noțiuni noi, precum: container, dezafectare, distrugere, import, export, intermediari de sinteză, agenți de proces, introducere pe piață, panou din spumă, panel laminat, reciclare, recuperare, regenerare și utilizare;
- ajustarea prevederilor privind regimurile speciale de utilizare, inclusiv utilizarea substanțelor ca intermediari de sinteză, agenți de proces, pentru utilizări esențiale de laborator și analitice, precum și a halonilor pentru utilizări critice;
- introducerea unor cerințe detaliate de evidență și raportare, referitoare la cantități, utilizări, furnizori și cumpărători, recuperare, reciclare, regenerare și detectarea scurgerilor;
- interzicerea exportului, importului, introducerii pe piață, furnizării ulterioare, punerii la dispoziție pe piață și utilizării containerelor nereîncărcabile pentru substanțele care diminuează stratul de ozon, cu excepția cazurilor în care acestea sunt destinate utilizărilor esențiale de laborator și analitice. În vederea asigurării reutilizării containerelor reîncărcabile și prevenirii eliminării acestora ca deșeuri, întreprinderile au obligația de a prezenta, la momentul

introducerii pe piață, o declarație de conformitate care să includă dovezi privind modalitățile de returnare a containerelor reîncărcabile în scopul reumplerii;

- pentru prevenirea emisiilor de trifluorometan generate în procesul de producție, producătorii și importatorii sunt obligați să documenteze măsurile de atenuare implementate și să prezinte dovezi privind distrugerea sau recuperarea acestor emisii, în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile. Având în vedere că procesul de producție a anumitor SDO poate genera, ca subprodus, emisii de gaz fluorurat cu efect de seră – trifluorometan, aceste emisii trebuie distruse sau recuperate în vederea utilizării ulterioare, ca o condiție pentru introducerea pe piață a substanței respective. În vederea introducerii pe piață a acestei substanțe, se prezintă Agenției de Mediu o declarație de conformitate, însoțită de documentele justificative relevante;

- instituirea unui mecanism detaliat de control al comerțului, care stabilește atribuții clare pentru Agenția de Mediu și Serviciul Vamal, condiții privind contingentele și notificările, verificări bazate pe analiza riscurilor, precum și măsuri aplicabile în caz de neconformitate, inclusiv confiscarea, distrugerea sau reexportul.

În vederea asigurării trasabilității și controlului utilizării halonilor, proiectul introduce obligația prezentării unui certificat de conformitate, verificat de Agenția de Mediu, la momentul efectuării operațiunilor de import sau export.

Certificatul de conformitate atestă identitatea chimică a substanței, forma în care aceasta este introdusă pe piață (substanță pură sau în amestec), statutul acesteia (nou produs, recuperat, reciclat sau regenerat), precum și destinația exclusivă pentru utilizări critice, conform anexe nr. 9 la regulament.

Această măsură este necesară pentru prevenirea utilizărilor neautorizate ale halonilor și pentru asigurarea respectării condițiilor stricte prevăzute de legislația națională și de Regulamentul (UE) 2024/590, în special în contextul derogărilor aplicabile acestor substanțe.

Obligația nu introduce un mecanism nou, ci consolidează cerințele existente privind controlul și raportarea substanțelor reglementate, contribuind la reducerea riscurilor de comerț ilegal și la îmbunătățirea mecanismelor de supraveghere a pieței.

În mod similar, declarația de conformitate reprezintă un document emis de producător sau importator, prin care acesta confirmă că substanțele introduse pe piață respectă cerințele aplicabile privind originea, procesul de producere, trasabilitatea și măsurile de control al emisiilor. Declarația este însoțită de documente justificative relevante și este supusă verificării de către Agenția de Mediu.

De asemenea, unele anexe au fost modificate pentru a fi ajustate la prevederile noului Regulament (UE) 2024/590, după cum urmează:

- anexa nr. 1 a fost completată cu informații privind potențialul de încălzire globală (GWP) al substanțelor reglementate;
- prevederile din anexa nr. 2 au fost ajustate în conformitate cu dispozițiile actului UE referitor la SDO, care nu sunt reglementate prin Protocolul de la Montreal;
- cerințele privind raportarea prevăzute în anexele nr. 3–5 au fost armonizate cu dispozițiile Regulamentului (UE) 2024/590.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a proiectului au fost analizate următoarele opțiuni:

Opțiunea 0 – menținerea situației actuale.

Această opțiune nu asigură alinierea la legislația UE, generează riscuri de neîndeplinire a obligațiilor internaționale și menține nivelul actual al emisiilor și al utilizării HCFC.

Nereglementarea regimului de utilizare a SDO nu va permite raportarea adecvată de către țară a consumului acestor substanțe către Convenția Ozon și Protocolul de la Montreal.

În urma netranspunerii prevederilor *Regulamentului (CE) nr 2024/590* și neaprobării proiectului nu se va asigura implementarea acțiunilor specifice de eliminarea completă, până în anul 2040, a hidroclorofluorocarburilor, iar Republica Moldova nu se va orienta în sensul transformării provocărilor în oportunități, inclusiv și de afaceri sustenabile în ceea ce privește dezvoltarea economică verde. Având în vedere cele menționate și posibilele consecințe în cazul în care nici o acțiune nu va fi întreprinsă, opțiunea „A nu face nimic” - nu este realistă. Republica Moldova nu își va putea îndeplini obiectivele de sustenabilitate în izolare.

Astfel, opțiunea 0 nu este acceptabilă.

Opțiunea 1 – modificări limitate ale cadrului normativ.

Această opțiune presupune doar ajustări punctuale/parțiale ale Legii nr. 852/2002, reduce parțial neconformitățile, dar nu asigură o transpunere completă a legislației UE.

Opțiunea 2 – modificarea complexă a cadrului normativ (opțiunea recomandată)

Această opțiune asigură armonizarea deplină cu legislația UE, consolidează mecanismele de control și raportare, contribuie la atingerea obiectivelor de mediu și climă.

Astfel, opțiunea 2 este considerată optimă, întrucât oferă cel mai bun echilibru între costuri și beneficii și permite realizarea obiectivelor stabilite.

Modificările propuse vizează actualizarea și consolidarea cadrului normativ existent în vederea alinierii la Regulamentul (UE) 2024/590, fără a afecta scopul, domeniul de aplicare și mecanismele fundamentale ale Legii nr. 852/2002. În acest context, intervențiile au caracter preponderent tehnic și constau în ajustări de formulare, terminologie, precum și în completări și clarificări ale dispozițiilor existente.

Prin urmare, elaborarea unei legi noi, după structura și modelul actului Uniunii Europene, nu se justifică nici din perspectiva necesității, nici a proporționalității intervenției normative. Având în vedere relevanța limitată a reglementării după anul 2030, soluția rezonabilă constă în ajustarea cadrului normativ existent, și nu în adoptarea unui act legislativ nou.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea prevederilor proiectului de modificare a Legii nr. 852/2002, nu necesită careva măsuri instituționale sau organizatorice suplimentare, precum crearea unor noi instituții sau subdiviziuni în instituțiile existente.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Impactul financiar al modificărilor propuse este redus.

Implementarea modificărilor propuse prin proiectul de act normativ nu generează cheltuieli suplimentare pentru bugetul de stat, întrucât majoritatea prevederilor instituite vizează clarificarea și consolidarea cadrului normativ existent, precum și armonizarea acestuia cu legislația UE, fără a presupune crearea unor noi structuri instituționale sau mecanisme administrative distincte.

Modificările propuse nu introduc costuri suplimentare pentru bugetul de stat sau pentru mediul de afaceri, întrucât:

- obligațiile privind instruirea personalului sunt deja prevăzute în cadrul normativ existent;
- cerințele privind modernizarea echipamentelor derivă din obligații existente și din angajamente internaționale deja asumate;
- procedurile administrative sunt simplificate prin menținerea mecanismului de notificare, fără introducerea unor noi acte permissive;
- cerințele de etichetare și evidență sunt deja reglementate, proiectul intervenind doar prin clarificări și completări;

- mecanismul de verificare a echipamentelor în scopul reducerii emisiilor este deja instituit, iar modificările propuse vizează doar detalierea și consolidarea acestuia.

Prin urmare, proiectul nu generează costuri suplimentare de conformare, ci menține sau optimizează costurile existente.

Astfel, costurile aferente punerii în aplicare a noilor prevederi sunt în principal de natură administrativă și operațională și se referă la:

- adaptarea procedurilor interne ale autorităților competente (Agenția de Mediu, Serviciul Vamal, autoritățile de supraveghere a pieței);
- gestionarea și verificarea notificărilor, declarațiilor de conformitate și a evidențelor ținute de întreprinderi;
- activitățile de control și supraveghere, realizate în cadrul atribuțiilor deja existente ale instituțiilor implicate.

Pentru operatorii economici, modificările propuse implică costuri administrative deja existente, care nu cresc ca urmare a modificărilor propuse, legate de ținerea evidențelor, raportarea informațiilor, etichetare și respectarea cerințelor privind trasabilitatea substanțelor. Aceste costuri sunt considerate proporționale și justificate, fiind necesare pentru respectarea obligațiilor internaționale și prevenirea impactului negativ asupra mediului.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul nu introduce obligații noi semnificative pentru agenții economici, ci consolidează și detaliază cerințele existente în domeniul evidenței, raportării, trasabilității și controlului substanțelor care diminuează stratul de ozon.

Cu toate acestea, anumite prevederi pot genera costuri limitate de conformare pentru operatorii economici, în special în contextul activităților de renovare, reabilitare sau demolare care implică gestionarea materialelor ce conțin substanțe reglementate.

Aceste costuri pot include:

- contractarea serviciilor prestate de personal certificat pentru recuperarea substanțelor;
- adaptarea procedurilor operaționale în vederea respectării cerințelor privind prevenirea emisiilor;
- costuri asociate colectării, tratării și, după caz, distrugerii materialelor ce conțin astfel de substanțe.

Costurile respective sunt considerate limitate și proporționale, întrucât obligațiile vizează un număr restrâns de operatori economici și sunt aplicabile în principal în cadrul unor activități specifice, care presupun deja respectarea unor cerințe de mediu.

Pentru majoritatea operatorilor economici, costurile de conformare rămân similare celor existente și sunt legate de ținerea evidențelor, raportarea informațiilor, etichetare și respectarea cerințelor privind trasabilitatea substanțelor.

În același timp, aplicarea proiectului poate genera beneficii pentru mediul de afaceri, inclusiv:

- creșterea clarității cadrului normativ și reducerea riscului de interpretare neuniformă;
- eficientizarea interacțiunii cu autoritățile competente;
- alinierea la standardele Uniunii Europene, facilitând cooperarea economică și accesul pe piețele externe.

Beneficiile pot fi corelate cu indicatori precum reducerea cantității de HCFC utilizate, creșterea ratei de conformare a operatorilor economici și diminuarea cazurilor de neconformitate identificate în cadrul controalelor.

În consecință, impactul economic al proiectului poate fi considerat limitat și proporțional în raport cu obiectivele de mediu și obligațiile internaționale asumate.

4.4. Impactul social

Prezentul act normativ are un impact social pozitiv, manifestat prin creșterea nivelului de protecție a populației și a mediului, precum și prin îmbunătățirea condițiilor de siguranță și conformare în domeniul vizat. Impactul proiectului se va solda cu:

- consolidarea cadrului de reglementare;
- stare mai bună a sănătății și, ca urmare, diminuarea numărului de boli și de decese premature;
- influența directă asupra investițiilor interne, atragerea investițiilor străine și, ca urmare, obținerea beneficiilor pentru dezvoltarea locală;
- beneficii sociale printr-o mai bună conștientizare, implicare și responsabilizare cu privire la problemele de mediu (de exemplu, responsabilitatea socială și implicarea în luarea măsurilor de reducere a poluării mediului).

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul nu generează impact asupra datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu generează impact diferențiat asupra femeilor și bărbaților și nu afectează echitatea sau egalitatea de gen, prevederile având caracter general și aplicându-se în mod egal tuturor persoanelor și agenților economici vizati.

4.5. Impactul asupra mediului

Cea mai eficace opțiune pentru reducerea SDO este opțiunea de suprimare treptată, care conduce la reducerea importului de HCFC către anul 2030 cu 97,5%, iar către anul 2040 acestea vor fi scoase în totalitate din uz. Prognozele se bazează, din punct de vedere metodologic, pe o analiză detaliată și cuprinzătoare a fezabilității introducerii alternativelor sigure și eficiente din punct de vedere energetic, în sectoarele principale care utilizează freoni. În cazul opțiunii propuse, se consideră că riscurile ecotoxice generate de eliberarea substanțelor în mediu sunt scăzute, impactul acestora manifestându-se asupra stratului de ozon și, în cazul substanțelor cu PÎG ridicat, asupra condițiilor climatice.

Măsurile stabilite în proiectul propus vor contribui la:

- prevenirea distrugerii stratului de ozon; prevenirea și reducerea nivelului de poluare a mediului;
- atenuarea schimbărilor climatice prin promovarea reducerii utilizării HCFC cu PÎG ridicat.

Prin urmare, intervenția legislativă propusă reprezintă o măsură esențială de politică publică pentru reducerea emisiilor de GES din sectorul RAC, cu efecte de mediu pozitive semnificative pe termen lung.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională.

Republica Moldova a demarat procesul de evaluare a compatibilității legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene. În cadrul etapei de screening bilateral aferente Capitolului 27 „Mediu și Schimbări Climatice”, s-a constatat necesitatea modificării Legii nr. 852/2002, care transpune Regulamentul (UE) nr. 1005/2009.

În luna februarie 2024, a fost adoptat un nou act legislativ al Uniunii Europene – Regulamentul nr. 2024/590 privind substanțele care distrug stratul de ozon care substituie Regulamentul (CE) nr. 1005/2009.

În scopul armonizării legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, al conformării activităților desfășurate în sectorul frigorific și de condiționare a aerului cu normele tehnice și ecologice europene, este necesară ajustarea cadrului legal național la prevederile *Regulamentului (UE) 2024/590 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 februarie*

2024 privind substanțele care diminuează stratul de ozon și de abrogare a Regulamentului (CE) nr.1005/2009 .

Regulamentul (UE) 2024/590 stabilește norme privind producerea, importul, exportul, introducerea pe piață, stocarea și furnizarea ulterioară a substanțelor care epuizează stratul de ozon; privind utilizarea, recuperarea, reciclarea, recondiționarea și distrugerea acestora; privind raportarea informațiilor legate de aceste substanțe; privind importul, exportul, introducerea pe piață, furnizarea ulterioară și utilizarea produselor și echipamentelor care conțin substanțe care epuizează stratul de ozon sau al căror funcționare depinde de aceste substanțe.

Transpunerea are caracter parțial, întrucât nu sunt preluate dispozițiile care au fost deja transpuse în Legea nr. 852/2002, în vigoare.

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin HG nr.1171/2018 a fost elaborat tabelul de concordanță cu Regulamentul (UE) nr. 2024/590.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul de lege se încadrează în cadrul normativ național existent în domeniul protecției mediului, reprezentând o ajustare și detaliere a mecanismelor deja instituite prin Legea nr. 852/2002.

Adoptarea proiectului va impune ajustarea unor acte normative subsecvente, în vederea asigurării implementării coerente a noilor prevederi. În special, vor fi necesare modificări ale *Hotărârii Guvernului 483/2019 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la formarea și atestarea specialiștilor în domeniul tehnicii frigului care conține hidroclorofluorocarburi și gaze fluorurate cu efect de seră și Hotărârii Guvernului 589/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la stabilirea mecanismului de alocare a contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorocarburilor și hidrofluorocarburilor.*

Pentru implementarea eficientă a Legii nr. 852/2002, se planifică modificarea Codului Contravențional nr. 218/2008 prin introducerea unor noi dispoziții referitoare la contravențiile și infracțiunile legate de încălcarea legislației privind substanțele care diminuează stratul de ozon.

Astfel, proiectul consolidează și armonizează reglementările existente, asigurând coerența acestora cu cerințele legislației UE.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul actului normativ și Nota de fundamentare au fost supuse consultărilor publice în conformitate cu legislația privind transparența decizională.

În procesul de elaborare și promovare a proiectului au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale, prevăzute de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Hotărârii Guvernului nr. 1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

În vederea asigurării procesului de consultare publică, la data de 08.07.2025 a fost plasat anunț de inițiere, iar la 23.03.2026 proiectul Legii și Nota de fundamentare au fost plasate pe platforma https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14803 pentru consultare prealabilă cu toate părțile interesate.

În cadrul consultărilor cât și în procesul de elaborare a proiectului de Lege, au fost implicate autoritățile publice relevante (AM, IPM, Serviciul Vamal), reprezentanți ai mediului de afaceri, organizații profesionale din domeniu frigotehnic (Asociația obștească a frigotehniștilor).

Agenții economici au subliniat necesitatea clarificării procedurilor de notificare și control, iar autoritățile publice competente au susținut consolidarea mecanismelor de

monitorizare. Propunerile formulate de părțile interesate au fost analizate și, după caz, integrate parțial în proiectul de act normativ.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție și expertizei juridice în conformitate cu art.35 și art.37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

În contextul modificărilor propuse la proiectul Legii 852/2002, urmează modificarea următoarelor acte legislative:

- Hotărârea Guvernului 483/2019 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la formarea și atestarea specialiștilor în domeniul tehnicii frigului care conține hidroclorofluorocarburi și gaze fluorurate cu efect de seră;
- Hotărârea Guvernului 589/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la stabilirea mecanismului de alocare a contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorocarburilor și hidrofluorocarburilor;
- Codul Contravențional nr. 218/2008.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea proiectului va fi realizată de către Ministerul Mediului, prin intermediul autorităților competente: Agenția de Mediu, Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în domeniul Mediului (ONIPM) și Inspectoratul pentru Protecția Mediului.

Acțiunile ce țin de monitorizarea și verificarea importului în țară a HCFC-urilor vor fi realizate de către Serviciul Vamal. De asemenea, la implementarea măsurilor legate de substituie echipamentelor de tip vechi, ce funcționează pe bază de HCFC-uri, cu echipamente noi, moderne, bazate pe agenți frigorigfici alternativi, cu GWP scăzut, va fi implicată Asociația Obștească a Frigotehniștilor din Moldova și agenții economici ce activează în sectorul RAC.

Monitorizarea implementării se va realiza în baza următorilor indicatori:

- cantitatea anuală de HCFC importată;
- numărul notificărilor și declarațiilor depuse;
- rata de conformare a agenților economici;
- numărul controalelor și al sancțiunilor aplicate.

Activitățile de monitorizare și evaluare vor avea un caracter continuu și sistematic, fiind desfășurate pe toată perioada de implementare a Legii nr.852/2002. Agenția de Mediu va ține evidența: contingentelor anuale pentru importul HCFC-urilor, notificărilor privind importul / exportul acestora, certificatelor eliberate întreprinderilor și specialiștilor din domeniul tehnicii frigului. Inspectoratul pentru Protecția Mediului va efectua controlul realizării măsurilor în domeniul protecției mediului înconjurător, va propune măsuri de remediere în cazul stabilirii neconformităților, va verifica respectarea utilizării în siguranță a echipamentelor de către operatori și deținerea certificatelor de competență și certificatelor de atestare a competențelor profesionale. Serviciul Vamal va exercita controlul asupra legalității introducerii pe piață a HCFC-urilor.

Ministru

Digitally signed by Hajder Gheorghe
Date: 2026.06.09 14:23:12 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Gheorghe HAJDER